

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 2 marca 2022 r. , zgodnie z postanowieniem Sądu Okręgowego w Łodzi z 10 listopada 2021 r. i rozpatrzeniu wniosku z 13 października 2021 r. i po rozpatrzeniu wniosku z 13 października 2021 roku, Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. odmówił M. D. (1) prawa do wyrównania renty rodzinnej za okres od 20 grudnia 2010 r. do 28 lutego 2018 r. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że stosownie do treści art.133 ust.1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, Zakład Ubezpieczeń Społecznych wypłacił wyrównanie za okres od 1 marca 2018 r. do 31 sierpnia 2021 r. tj. za okres 3 lat wstecz od daty zgłoszenia wniosku wraz z należnymi odsetkami, a tym samym brak było podstaw do wyrównania świadczenia za okres od 20 grudnia 2010 r. do 28 lutego 2018 r.

/decyzja k.52 , postanowienie k.55 plik I akt ZUS/

W dniu 31 marca 2022 r. M. D. (2) złożyła odwołanie od ww. decyzji. Skarżąca podniosła, że w wyniku błędu Zakładu Ubezpieczeń Społecznych otrzymywała zaniżone świadczenie, a tym samym powinna otrzymać wyrównanie świadczenia, także za okres od 20 grudnia 2010 r. do 28 lutego 2018 r.

/odwołanie k.3 – 3 odwrót/

W odpowiedzi na odwołanie, pełnomocnik organu rentowego wniósł o jego oddalenie.

/odpowiedź na odwołanie k.4 – 4 odwrót/

Sąd Okręgowy w Łodzi ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 18 marca 2021 r. M. D. (1) wystąpiła do ZUS z wnioskiem o pełne sprawdzenie i wyliczenie renty rodzinnej po zmarłym mężu.

/wniosek k. 34 plik I akt ZUS/

Decyzją z dnia 30 kwietnia 2021 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. odmówił wnioskodawczyni prawa do przeliczenia renty rodzinnej z uwagi na to, że nie pojawiły się nowe okoliczności, ani dowody pozwalające na ponowne ustalenie wysokości renty rodzinnej.

/decyzja k.35 plik I akt ZUS/

Decyzją z dnia 13 sierpnia 2021 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. ustalił wysokość renty rodzinnej M. D. (1) z przyjęciem okresu służby A. D. w MO: 4.03.1946 – 31.12.1947 w wymiarze podwójnym oraz okresu pracy przymusowej 1.03.1940 – 1.02.1945 – łącznie 42 lata, 3 miesiące i 15 dni, tj. 42 lata pełne kalendarzowe. Powyższą decyzją ustalono, także wyrównanie za okres 3 lat wstecz od złożenia wniosku o przeliczenie, tj. od 1 marca 2018 r. do 31 sierpnia 2021 r. wraz z odsetkami.

/decyzja k.38 plik I akt ZUS/

Wnioskodawczyni odwołała się od decyzji z dnia 30 kwietnia 2021 roku. W sprawie VIII U 1667/21 złożyła pismo z dnia 13 października 2021 r., w którym wniosła o wyrównanie renty rodzinnej za okres od 20 grudnia 2010 r. do 1 marca 2018 r. wraz z odsetkami.

/akta sprawy VIII U 1667/21 – pismo - k. 23/

Postanowieniem z dnia 10 listopada 2021 r., w sprawie o sygn. akt VIII U 1667/21, Sąd Okręgowy w Łodzi przekazał wniosek M. D. (1) o wypłatę wyrównania renty rodzinnej za okres od 20 grudnia 2010 r. do 1 marca 2018 r. do rozpoznania organowi rentowemu.

/ akta sprawy VIII U 1667/21 – postanowienie – k .34/

Zaskarżoną decyzją z dnia 2 marca 2022 r. , zgodnie z postanowieniem Sądu Okręgowego w Łodzi z 10 listopada 2021 r. i rozpatrzeniu wniosku z 13 października 2021 r., Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. odmówił M. D. (2) wyrównania renty rodzinnej za okres od 20 grudnia 2010 r. do 28 lutego 2018 r.

/decyzja k.52 , postanowienie k.55 plik I akt ZUS/

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie ww. dowodów z dokumentów.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Na wstępie należy podnieść, że w niniejszym postępowaniu Sąd rozpoznał sprawę na posiedzeniu niejawnym na podstawie art. 148¹ kpc, zgodnie z którym Sąd może rozpoznać sprawę na posiedzeniu niejawnym, między innymi w sytuacji, gdy po złożeniu przez strony pism procesowych i dokumentów, sąd uzna - mając na względzie całokształt przytoczonych twierdzeń i zgłoszonych wniosków dowodowych - że przeprowadzenie rozprawy nie jest konieczne. Rozpoznanie sprawy na posiedzeniu niejawnym jest niedopuszczalne, jeżeli strona w pierwszym piśmie procesowym złożyła wniosek o przeprowadzenie rozprawy.

W rozpoznawanej sprawie strony nie wnosiły o rozpoznanie sprawy na rozprawie, a złożone dotychczas pisma procesowe i brak wniosków dowodowych, po pouczeniu o możliwości ich zgłaszania dawały podstawę do przyjęcia, że przeprowadzenie rozprawy nie jest konieczne. W przypadku, gdy głosy stron miałyby się ograniczyć tylko do powtórzenia argumentacji zawartej w pismach procesowych, to wyznaczanie rozprawy tylko w tym celu nie wydaje się uzasadnione /tak wyrok SA w Gdańsku z dnia 26.06.2018, III AUa 1815/17/. Sprawa nie miała charakteru wielowątkowego, wymagającego wyjaśnienia twierdzeń stron oraz odniesienia się do złożonych wniosków dowodowych. Sprawa w świetle stanowisk stron i zebranych dokumentów nie budziła żadnych wątpliwości /por. wyrok SA w Warszawie z dnia 26.04.2018, VI ACa 1694/17/.

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Okoliczności sprawy były niesporne. Istota sporu sprowadzała się do interpretacji prawnej przepisów dotyczących okresu, za który wstecz wnioskodawczyni ma prawo otrzymać wyrównanie wysokości świadczenia niewypłaconego lub zaniżonego na skutek błędu organu rentowego.

Zgodnie z treścią art. 133 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz.U. z 2022 r., poz.504) w razie ponownego ustalenia przez organ rentowy prawa do świadczeń lub ich wysokości, przyznane lub podwyższone świadczenia wypłaca się, poczynając od miesiąca, w którym powstało prawo do tych świadczeń lub ich podwyższenia, jednak nie wcześniej niż:

- 1) od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy lub wydano decyzję z urzędu, z zastrzeżeniem art. 107a ust. 3;
- 2) za okres 3 lat poprzedzających bezpośrednio miesiąc, o którym mowa w pkt 1, jeżeli odmowa lub przyznanie niższych świadczeń były następstwem błędu organu rentowego lub odwoławczego.

W przedmiotowej sprawie bezspornym jest, że dopiero mocą decyzji z dnia 13 sierpnia 2021 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. ustalił prawidłową wysokość należnej M. D. (1) renty rodzinnej. Co więcej, Zakład

Ubezpieczeń Społecznych nie kwestionował swojego błędu i wyrównał M. D. (1) świadczenie za okres 3 lat wstecz od złożenia wniosku o przeliczenie, tj. od 1 marca 2018 r. do 31 sierpnia 2021 r. wraz z odsetkami.

W niniejszej sprawie spór sprowadzał się zatem do interpretacji art. 133 ust. 1 pkt 2 ww. ustawy co do okresu, za który wnioskodawczyni może żądać zapłaty wyrównania świadczenia rentowego, które na skutek błędu organu rentowego wnioskodawczyni pobierała w niższej wysokości. Kwestia sporna sprowadzała się zatem do ustalenia, czy prawo do wyrównania renty przysługuje wnioskodawczyni także za okres od 20 grudnia 2010 r. do 28 lutego 2018 r.

Zgodnie z ogólną zasadą wyrażoną w art. 133 ust. 1 powołanej ustawy w razie ponownego ustalenia prawa do świadczeń lub ich wysokości przyznane lub podwyższone świadczenia wypłaca się poczynając od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek. Zgodnie z przytoczonym przepisem wyrównanie świadczenia winno zatem nastąpić od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy lub wydano decyzję z urzędu. Powyższe jest skorelowane z zasadą uregulowaną w art. 129 ustawy, zgodnie z którym świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu. W związku z tym zasadzie przyznawania świadczeń w treści art. 133 ustawy odpowiada w ust. 1 jego pkt 1.

W takiej sytuacji można i należy uznać przepis art. 133 ust. 1 pkt 2 ustawy za wyjątek od reguły. Wyjątki zaś, co uznaje się za zasadę wykładni prawa, nie podlegają wykładni rozszerzającej (por. wyrok SA w Łodzi z dnia 18 maja 2015 roku, IIIAUa 918/14,LEX).

Tylko zatem w przypadku, gdy odmowa lub przyznanie niższych świadczeń były następstwem błędu organu rentowego świadczenia wypłaca się za okres 3 lat poprzedzających miesiąc zgłoszenia wniosku. Jednocześnie przepisy ustawy z 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych wprowadziły zasadę wyrównywania świadczeń niewypłaconych lub zaniżonych na skutek błędu organu rentowego maksymalnie za trzy lata wstecz, co jednoznacznie wynika z treści art. 133 ust. 1 pkt 2 ustawy. Artykuł 133 nie wyłącza przy tym ograniczenia czasu wypłaty świadczeń nawet w sytuacjach, gdy błąd organu rentowego jest wynikiem zawinienia jego pracownika. Powołany przepis nie daje również żadnej podstawy prawnej do przyznania podwyższonych świadczeń od daty powstania prawa do nich, jeżeli prawo powstało wcześniej niż trzy lata przed zgłoszeniem wniosku, nawet w przypadku, jeżeli niezrealizowanie tego było następstwem błędu organu rentowego. Użyte w tym przepisie określenie błąd organu rentowego obejmuje wszystkie sytuacje, w których organ rentowy miał podstawy do przyznania podwyższonego świadczenia lecz z przyczyn leżących po jego stronie tego nie uczynił.

W wyroku z dnia 19 lutego 2002 roku, sygn. II UKN 116/01 (LEX) Sąd Najwyższy wprost uznał, że przepis ten nie wyłącza ograniczenia czasu wypłaty świadczeń nawet w sytuacjach, gdy błąd organu rentowego jest wynikiem zawinienia jego pracownika. Określony w nim trzyletni okres nawiązuje do okresów przedawnienia roszczeń o świadczenia powtarzające (art. 118 k.c.) i roszczeń z tytułu czynów niedozwolonych (art. 442 § 1 k.c.), które to okresy są także trzyletnie. Powołany przepis reguluje zatem swoistego rodzaju "przedawnienie" wypłaty świadczeń. Wynika z niego, że nawet zawinione działanie organu rentowego, które w swej konsekwencji prowadzić może także do pozbawienia uprawnionej części lub całości świadczenia, nie powoduje powstania obowiązku jego wypłaty za cały okres pokrzywdzenia ubezpieczonego, nawet jeżeli okres pokrzywdzenia jest dłuższy niż trzy lata (tak też por. wyroku SA w Gdańsku z dnia 24 czerwca 2014 roku, IIIAUa 756/14, LEX, w P. z dnia 12 marca 2015 roku, III AUa 883/14, LEX).

Odnosząc powyższe rozważania do przedmiotowej sprawy, stwierdzić należy, iż wnioskodawczyni z wnioskiem o pełne sprawdzenie i wyliczenie renty rodzinnej po zmarłym mężu wystąpiła w dniu 18 marca 2021 r. i ostatecznie decyzją z dnia 13 sierpnia 2021 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. ustalił wysokość renty rodzinnej M. D. (1) z wyrównaniem za okres 3 lat wstecz od złożenia wniosku o przeliczenie tj. od 1 marca 2018 r. do 31 sierpnia 2021 r. wraz z odsetkami.

W ocenie Sądu Okręgowego zasadnym było zatem przyznanie wnioskodawczyni przez organ rentowy wyrównania świadczenia rentowego za okres 3 lat poprzedzających datę złożenia przez wnioskodawczynię przedmiotowego wniosku, a nie za cały wnioskowany okres, tj. również za okres od 20 grudnia 2010 r. do 28 lutego 2018 r. Okoliczność,

iż organ rentowy miał możliwość wcześniejszego dokonania ustalenia prawidłowej wysokości należnego M. D. (1) świadczenia pozostaje bez znaczenia. Nawet bowiem stwierdzone po stronie Zakładu Ubezpieczeń Społecznych zawinienie, w świetle powyższych rozważań, nie pozwala na wypłatę świadczeń za okres dłuższy niż 3 lata wstecz od dnia złożenia wniosku w tym przedmiocie.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji wyroku na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.

S.B.

z/odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć wnioskodawczyni, pouczając ją o prawie i terminie wniesienia apelacji.

27.10.22r.